

Ministry of Education and Science of Ukraine
Sumy State University
Oleg Balatskyi Academic and Research Institute
of Finance, Economics and Management

SOCIO-ECONOMIC CHALLENGES

Proceedings
of the International Scientific and Practical Conference

(Sumy, November 3–4, 2020)

Sumy
Sumy State University
2020

330.3:005(063)

S62

Editor-in-Chief

Prof., Dr. **Vasilyeva Tetyana**, Director of Oleg Balatskyi Academic and Research Institute of Finance, Economics and Management, Sumy State University

Editorial Board:

Prof., Dr. **Dyakonova Iryna**, Sumy State University, Ukraine;

Prof., Dr. **Kuzmenko Olha**, Sumy State University, Ukraine;

As. Prof., Dr. **Lyulyov Oleksiy**, Sumy State University, Ukraine;

As. Prof., Dr. **Shvindina Hanna**, Sumy State University, Ukraine;

As. Prof., Dr. **Shkarupa Olena**, Sumy State University, Ukraine;

As. Prof., PhD. **Bhola Khan**, Yobe State University, Nigeria;

As. Prof., PhD. **Dipra Jha**, School of Hospitality Business Management, Washington State University

*Approved by the Academic Council of Sumy State University
(protocol № 5, 12 November 2020)*

Socio-Economic Challenges : Proceedings of the International
S62 Scientific and Practical Conference, Sumy, November 3–4, 2020 /
edited by Prof., Dr. Vasilyeva Tetyana. – Sumy : Sumy State
University, 2020. – 511 p.

Proceedings of the International Scientific and Practical Conference "Socio-Economic Challenges" are devoted to finding a systemic solution to multidisciplinary problems in the field of modern development, management, administration of various systems, corporate social responsibility, innovation management in various fields of environmental management.

For scientists, scientists, students, graduate students, representatives of business and public organizations and higher education institutions and a wide range of readers.

330.3:005(063)

© Sumy State University, 2020

<i>Leonid Melnyk, Olena Matsenko, Vladyslav Piven</i>	SOCIO-ECONOMIC ASPECTS OF GREEN ENERGY DEVELOPMENT: THE EXPERIENCE OF THE EU AND UKRAINE	264
<i>Harchenko D.</i>	ECONOMIC SECURITY AND THE FIGHT AGAINST CORRUPTION	273
<i>Hanna Yarovenko, Olena Kolotilina</i>	DEVELOPMENT OF METHODOLOGY FOR ASSESSING THE RISKS OF SOCIO-ECONOMIC AND POLITICAL GROWTH OF UKRAINE	285
<i>Inessa Yarova</i>	ENVIRONMENTAL ASPECTS OF INTERNATIONAL TRADE RELATIONS	289
<i>Denys Smolennikov, Daria Pavlenko</i>	STAKEHOLDER APPROACH TO PROJECT MANAGEMENT	293
<i>Oleksandr Khadartsev</i>	MODERN ENTREPRENEURSHIP ON THE PROJECT MANAGEMENT PRINCIPLES	297
<i>Hanna Yarovenko, Victoria Kovach</i>	GLOBAL TENDENCIES FOR THE IT USE IN MANAGEMENT INFORMATION SYSTEMS	300
<i>Tatiana Shcherbyna</i>	DIGITAL MARKETING AND INTERNATIONALIZATION OF UKRAINIAN BUSINESSES	304
<i>Viktoriia Kubatko, Diana Bilous</i>	THE FIGHT AGAINST CORRUPTION AS ONE OF THE TOOLS OF THE NATIONAL ECONOMY DE-SHADOWING	308
<i>Nataliia Letunovska</i>	CHALLENGES FOR THE HEALTH COMPONENTS OF A REGION IN THE CONTEXT OF GLOBALIZATION	312
<i>Anna Rosokhata, Anna Chykalova</i>	MARKETING ACTIVITIES FEATURES FOR DIFFERENT CLASSIFICATION TYPES OF BUSINESS STRUCTURES	317
<i>Korobets Olena,</i>	MANAGEMENT OF ENVIRONMENTAL	322

SOCIO-ECONOMIC ASPECTS OF GREEN ENERGY DEVELOPMENT: THE EXPERIENCE OF THE EU AND UKRAINE

Leonid Melnyk,
Dr. (Economics), Professor,
Olena Matsenko,
Vladyslav Piven, student

The problems with the energy sector are one of the most urgent today [1-10]. Traditional sources such as oil, gas and other minerals are gradually losing their relevance, becoming more expensive and, of course, causing great harm to the environment [11]. Sources such as solar energy, water or geothermal heat are used to generate energy and they are becoming so popular today. Renewable energy sources provide about 19 % of the world's final energy consumption, including biomass – 9 %, and other renewable energy sources – more than 10 % (used in different industries, including heat and electricity production, transport sector, etc.).

The main advantage of all alternative energy sources is their environmental friendliness. In other words, during the operation of such stations, no harmful emissions into the surrounding atmosphere occur. Even an accident at wind, solar or any other alternative power plant will only lead to material losses for its owners, but will not cause a global environmental disaster, as it can happen, for example, with a nuclear power plant. Renewables have a special advantage over conventional sources to minimize reliance on limited fossil fuels and to shorten the emissions of greenhouse gas content [12]. Most studies have found that a reduction of greenhouse gases (GHGs) emissions can be achievable by replacing conventional sources of energy with alternative ones [36-42,46,53-64].

Many countries already have the strategy to expand the usage of alternative sources of energy and to decline the level of application of conventional resources. The role of the European Union in providing solutions for various global challenges is invaluable. Today, the European Union is seen as a powerful organization capable of determining the course of international economic affairs, sustainable development, migration, environmental policies and foreign and security policies. The EU is a key world organization, which aims to provide social, economic, environmental and energetic stability and prosperity. Many scientists consider the EU as the only organization capable to minimize the negative effects of humans' activity in different spheres and industries.

The integration of Ukraine to the European Union is a strategic direction of our foreign policy. According to the Association Agreement of Ukraine with the European Union, signed in 2014, energy and environmental issues are key points when evaluating the progress of reforming the state [13]. It states, «the fast transition of Ukraine's energy sector to the usage of renewable resources is a strong and

significant step to energetic independence, ecological friendliness and economic prosperity [14]. The wide usage of alternative sources of energy are undeniable conditions for providing sustainable development».

The fact that alternative energy has long since passed from plans existing on paper into reality is convincingly evidenced by numerous figures and facts.

The ways of sustainization of the energy sector are associated with three main areas of energy use: 1) electricity generation; 2) heating and cooling of premises; 3) driving vehicles. The increase in the share of renewable energy in each of these areas is associated with the solution of complex technical problems that are of a systemic nature. In particular, the first direction is associated with the development of technical means for generating electricity and systems for long-term storage (accumulation) of energy. The second direction requires the solution of a complex of engineering, architectural, and urban planning problems. The third direction determines the development of engineering solutions for electrification and hydrogenization of transport.

The EU has achieved significant success, setting itself the ambitious goal of increasing the share of generation. In fact, only wind and solar-generated 21 % of electricity generation in 2020[15]. In total, in the EU, taking into account hydropower, the share of renewable energy sources increased to 40 % in 2020, exceeding the share of electricity generation based on fossil fuels (coal, gas, oil), which in 2020 was only 34 % (King, 2020). In some countries (Austria, Germany, Great Britain, Norway, Portugal, Switzerland, Sweden) the results are even more impressive. In the European Union, the state of development of renewable energy, in general, is close to world indicators. Sweden is an absolute leader in the list of the EU member states. Moreover, Sweden demonstrates the high pace of growing of the share of energy from renewable sources. Finland, Latvia, Austria, Portugal, Estonia are countries with high efficiency of the green energy sector. Most EU countries demonstrate good and stable development of the green energy. The Netherlands takes the last place in this rate. In our opinion, this fact can be explained by the wide usage and trade of the conventional sources of energy.

The major part among all renewable sources in Ukraine plays the sunshine 64 %. Thermal energy (15%) and HPS (28 %) are also important for Ukraine's energy sector. In the European Union thermal energy (3%) are not so widely used as in Ukraine. Unfortunately, such popular in Europe energy sources as wind and biomass energy are still not enough developed in Ukraine.

Policy-making measures need to be adopted to provide the stable development of green energy in both the EU and Ukraine[16]. They include:

- ✓ Revision of existing government's medium and long term plans and adapting them to current circumstances.
- ✓ The gradual reduction of subsidies and reform of energy pricing.
- ✓ Regulatory focus on energy efficiency.

- ✓ Development of local renewable energy sources.
- ✓ Attraction of private investments with domestic and donor ones.
- ✓ The encouragement of scientific institutions to research the possibilities to accumulate green energy effectively.

Conclusions. Socio-economic aspects of green energy development were evaluated both in the EU and Ukraine [43-45,49-52]. The research reveals the theoretical and practical aspects of the green energy sector. The article compares the level of development of the green energy sector in the European Union and Ukraine. The article discussed the role of financial and non-financial tools for the development of the green energy sector in the EU countries. The article suggests policy-making changes for the stable development of green energy in both the EU and Ukraine. Revision of existing government's medium and long term plans and adapting them to current circumstances, the gradual reduction of subsidies and reform of energy pricing, the regulatory focus on energy efficiency, the attraction of private investments through the use of domestic and donor investments are determined as important actions for stable development of green energy sector.

References

1. Matsenko, O. & Ovcharenko, D. (2013). The quality of energy resources controlling as a part of effective enterprise management. *Economic Annals-XXI*, 9–10(1), 75–78. [in Russian] URL: <https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/74620>
2. Овчаренко Д. М., Маценко О. М., Мельник Л. Г. Організаційні аспекти забезпечення ефективного використання енергетичних ресурсів на підприємствах машинобудування. *Механізм регулювання економіки*. 2015. № 4. С. 69–77. URL: <http://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/46759>
3. Маценко О. М., Овчаренко Д. М. Економічні засади підвищення контролю якості енергоресурсів промислових підприємств. *Механізм регулювання економіки*. 2013. №3. С. 71–79. URL: <https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/37630>
4. Еколого-економічний аналіз стану земельних та водних ресурсів при видобутку нафти [Електронний ресурс] / П. М. Рубанов, О. М. Маценко, О. М. Грамма, О. І. Маценко. *Ефективна економіка*. 2011. № 12. URL: <https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/80583>
5. Matsenko, O. & Gramma, O. (2017). Justification of integrated environmental and economic assessment of the impact actions in the field of oil and gas extraction. *Environmental Economics*, 8(4), 25–30. DOI: [https://doi.org/10.21511/ee.08\(4\).2017.03](https://doi.org/10.21511/ee.08(4).2017.03). URL: <http://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/74794>

6. Маценко, О. М. Інноваційний досвід підприємств у сфері енергозбереження: енергетика, будівництво, транспорт, агровиробництво / Л. Г. Мельник, О. М. Маценко // Управління енергоспоживанням: промисловість і соціальна сфера : монографія ; під заг. редакцією О. М. Теліженка та М. І. Сотника. – Суми : видавничо-виробниче підприємство «Мрія-1», 2018. – С. 106–140. URL: <https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/77293>
7. Дериколенко О. М., Маценко О. М., Скрипка Є. О. Економічні основи формування менеджменту енергоефективності житлового сектору. Сучасні тренди розвитку урбанізованих територій : матеріали міжнар. наук.-практ. конф., 22–24 травня 2019 р. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2019. С. 93–94. URL: <https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/80407>
8. Маценко, О. М. Техніко-еколого-економічні протиріччя масового переходу на електромобілі в Україні [Текст] / О. М. Маценко, М. В. Гайтина // Економічні проблеми сталого розвитку : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції імені проф. Балацького О. Ф., м. Суми, 11-12 травня 2016 р.: у 2-х т. ; за заг. ред. О. В. Прокопенко. – Суми : СумДУ, 2016. – Т. 1. – С. 114–116. URL: <http://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/49518>
9. Matsenko O., Petrushko N. Resource shocks and economic safety. Economics for Ecology ISCS'2011 : 17th International Scientific Conference, Sumy, May 6-9, 2011. Суми : СумДУ, 2011. С. 80–81. URL: <https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/10063>
10. Aune, F. R., Dalen, H. M., Hagem, C. (2019). Implementing the EU renewable target through green certificate markets. *Energy Economics*, 34(4), 992-1000.
11. Bekun, F. V., Alola, A. A., Sarkodie, S. A. (2019). Toward a sustainable environment: Nexus between CO2 emissions, resource rent, renewable and nonrenewable energy in 16-EU countries. *Science of the Total Environment*, (657), 1023-1029.
12. Böhringer, C., Hoffmann, T., & Rutherford, T. F. (2007). Alternative strategies for promoting renewable energy in EU electricity markets. *Applied Economics Quarterly*, (58), 9-26.
13. Bölük, G., & Mert, M. (2014). Fossil & renewable energy consumption, GHGs (greenhouse gases) and economic growth: *Evidence from a panel of EU (European Union) countries*. *Energy*, (74), 439-446.
14. Piven, V. (2020). The Economic Instruments for the Development of the Renewable Energy Sector in the EU and Ukraine. *Mechanism of Economic Regulation*, 2, 167-175.
15. Matsenko, O., Tereschenko, V., Piven, V., Panchenko, A., Perekhod E. (2020). Socio-Environmental and Economic Problems of Solar Panels Recycling. *Mechanism of Economic Regulation*, 1, 48-55.

16. Dkhili, H. (2018). Environmental performance and institutions quality: evidence from developed and developing countries. *Marketing and Management of Innovations*, (3), 333-344. <http://doi.org/10.21272/mmi.2018.3-30>
17. Chygryn, O. Y., &Krasniak, V. S. (2015). Theoretical and applied aspects of the development of environmental investment in Ukraine. *Marketing and management of innovations*, (3), 226-234.
18. Masharsky, A., Azarenkova, G., Oryekhova, K., &Yavorsky, S. (2018). Anti-crisis financial management on energy enterprises as a precondition of innovative conversion of the energy industry: case of Ukraine. *Marketing and Management of Innovations*, (3), 345-354. <http://doi.org/10.21272/mmi.2018.3-31>.
19. Sotnyk, I., Shvets, I., Momotiuk, L., &Chortok, Y. (2018). Management of Renewable Energy Innovative Development in Ukrainian Households: Problems of Financial Support. *Marketing and Management of Innovations*, (4), 150-160. <http://doi.org/10.21272/mmi.2018.4-14>.
20. Potapenko, V. G., Kornatovskyy, R. B., &Shylkina, A. L. (2017). "Green" economy modernization of Ukraine. *Marketing and Management of Innovations*, (2), 344-358. <http://doi.org/10.21272/mmi.2017.2-32>.
21. Hanić, A., Jevtić, D. (2020). Human Resource Management Between Economy and Ethics – Research of Serbia and Bosnia and Hercegovina. *Business Ethics and Leadership*, 4(3), 127-136. [https://doi.org/10.21272/bel.4\(3\).127-136.2020](https://doi.org/10.21272/bel.4(3).127-136.2020).
22. He, Shuquan (2019). The Impact of Trade on Environmental Quality: A Business Ethics Perspective and Evidence from China. *Business Ethics and Leadership*, 3(4), 43-48. [http://doi.org/10.21272/bel.3\(4\).43-48.2019](http://doi.org/10.21272/bel.3(4).43-48.2019).
23. Kiss, L.B. (2020). Examination of Agricultural Income Inequality in the European Union. *Business Ethics and Leadership*, 4(3), 36-45. [https://doi.org/10.21272/bel.4\(3\).36-45.2020](https://doi.org/10.21272/bel.4(3).36-45.2020).
24. Cathleen, J., Lusch, R., Schmitz, D. (2020). Entrepreneurship and Creative Destruction. *Business Ethics and Leadership*, 4(2), 102-108. [https://doi.org/10.21272/bel.4\(2\).102-108.2020](https://doi.org/10.21272/bel.4(2).102-108.2020).
25. Andrade, H. S., Loureiro, G. (2020). A Comparative Analysis of Strategic Planning Based on a Systems Engineering Approach. *Business Ethics and Leadership*, 4(2), 86-95. [https://doi.org/10.21272/bel.4\(2\).86-95.2020](https://doi.org/10.21272/bel.4(2).86-95.2020).
26. Pavlyk, V. (2020). Assessment of green investment impact on the energy efficiency gap of the national economy. *Financial Markets, Institutions and Risks*, 4(1), 117-123. [http://doi.org/10.21272/fmir.4\(1\).117-123.2020](http://doi.org/10.21272/fmir.4(1).117-123.2020).
27. Aljaloudi, J. A., Warrad, T.A.(2020). Economic Growth and the Optimal Size of the Public sector in Jordan. *Financial Markets, Institutions and Risks*, 4(3), 72-79. [https://doi.org/10.21272/fmir.4\(3\).72-79.2020](https://doi.org/10.21272/fmir.4(3).72-79.2020).

28. Boutti, R., Amri, Ad. El., Rodhain, F. (2019). Multivariate Analysis of a Time Series EU ETS: Methods and Applications in Carbon Finance. *Financial Markets, Institutions and Risks*, 3(1), 18-29. [http://doi.org/10.21272/fmir.3\(1\).18-29.2019](http://doi.org/10.21272/fmir.3(1).18-29.2019).
29. Al. K. Chakrawal, P. Goyal. (2018). Performance Measurement and Management in Public Enterprises in India: A Case Study of NTPC. *Financial Markets, Institutions and Risks*, 2(3), 28-37. DOI: 10.21272/fmir.2(3).28-37.2018.
30. Kasztelnik, K. Gaines, V. W. (2019). Correlational Study: Internal Auditing and Management Control Environment Innovation within Public Sector in the United States. *Financial Markets, Institutions and Risks*, 3(4), 5-15. [http://doi.org/10.21272/fmir.3\(4\).5-15.2019](http://doi.org/10.21272/fmir.3(4).5-15.2019).
31. Pavlyk, V. (2020). Institutional Determinants Of Assessing Energy Efficiency Gaps In The National Economy. *SocioEconomic Challenges*, 4(1), 122-128. [http://doi.org/10.21272/sec.4\(1\).122-128.2020](http://doi.org/10.21272/sec.4(1).122-128.2020).
32. Vargas-Hernández, J. G., Orozco-Quijano, E. P., Virchez, J. (2018). Critical Analysis On Institutional Capital On Trade And Environmentally Sustainable Development Under NAFTA. *SocioEconomic Challenges*, 4(2), 21-31. DOI: [http://doi.org/10.21272/sec.2\(4\).21-31.2018](http://doi.org/10.21272/sec.2(4).21-31.2018).
33. Gupta, A., Guha, M. (2018). Vulnerable Employment is a Socio-Economic Challenge in Indian Perspective. *SocioEconomic Challenges*, 4(2), 69-79. DOI: [http://doi.org/10.21272/sec.2\(4\).69-79.2018](http://doi.org/10.21272/sec.2(4).69-79.2018)
34. Andreas Karaoulanis, A., Vasiliki, K. (2018). Tourism In Developing Countries. The Path Towards Sustainable Development And Its Interaction With The Local Communities, The Environment And The Human Factor. *SocioEconomic Challenges*, 4(2), 80-86. DOI: [http://doi.org/10.21272/sec.2\(4\).80-86.2018](http://doi.org/10.21272/sec.2(4).80-86.2018).
35. Karintseva, O., Benetyte, R. (2018). Estimation of Efficiency of State Regulation in Economic Restructuring Based on the Environmental Factor. *SocioEconomic Challenges*, 2(1), 91-102. DOI: 10.21272/sec.2(1).91-102.2018.
36. Karintseva O.I. Scientific and methodological approach to the evaluation of the potential of types of economic activities // *Економіка і регіон*. 2018. № 1 (68). С. 110-117. <http://journals.nupp.edu.ua/eir/article/view/1022/855>
37. Karintseva O.I. Theoretical base of Ukrainian economic structure // *Механізм регулювання економіки*. 2017. № 4. С. 183-191. <https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/68721>
38. Karintseva O., Hens, L., Shkarupa O., Kharchenko M. Integral assessment of national economy sustainable development // *International Journal of Environmental Technology and Management*, 2018 Vol.21No.5/6, pp.306 – 318. <https://dx.doi.org/10.1504/IJTEM.2018.100588>
39. Karintseva O. I., Dyachenko A. V., Tarasenko S. V., Kharchenko M. O. Prerequisites for the industrial policy formation of the country in conditions of

transition to the sixth technology revolution [Internet source] // Economic Processes Management: International Scientific E-Journal. - 2018. - № 4. <https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/77646>

40. Melnyk L., Dehtyarova I., Kubatko O., Kharchenko M. Economic and Social Challenges of Disruptive Technologies in Conditions of Industries 4.0 and 5.0: the EU Experience [Текст] // Механізм регулювання економіки. - 2019. - №4. - С. 32-42.

41. Shkarupa O.V., Kharchenko M.O. Integrated assessment of environmental costs of national economy: A case study // International Journal of Ecological Economics and Statistics Volume 38, Issue 3, 2017, Pages 43-50. (SCOPUS) <http://ceser.in/ceserp/index.php/ijeec/article/view/4965>

42. Shkarupa O., Karitseva A., Kharchenko M. Economic Restructuring of Ukraine National Economy on the Base of EU Experience // Reducing Inequalities Towards Sustainable Development Goals: Multilevel Approach / Edited by Medani P. Bhandari and Shvindina Hanna. River Publishers, 2019. 298 p. P. 161-184. <https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/78918>

43. Економіка енергетики : підручник / за ред. Л. Г. Мельника, І. М. Сотник. – Суми: Університетська книга, 2015. – 378 с. (<https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/45315>)

44. Економіка підприємства: Підручник / За ред. Л.Г. Мельника. – Суми: Університетська книга, 2004. – 630 с.

45. Економіка підприємства : підручник / за заг. ред. д.е.н.,проф. Л. Г. Мельника. - Суми : Університетська книга, 2012. - 864 с

46. Карінцева О.І. Реструктуризація національної економіки України в умовах сталого розвитку: Монографія. Суми: Університетська книга, 2018. 349 с. <http://lib.sumdu.edu.ua/library/DocumentDescription?docid=SuSDU.BibRecord.722817>

47. Карінцева О.І. Структура національної економіки в контексті концепції сталого розвитку [Електронний ресурс] // Економіка: реалії часу. 2018. № 1 (35). С. 71-78. URL: <https://economics.opu.ua/files/archive/2018/No1/71.pdf>

48. Карінцева О.І. Оптимальна структура національної економіки, як запорука стійкого розвитку держави // Проблеми економіки. 2018. № 1 (35). С. 62-68. https://www.problecon.com/export_pdf/problems-of-economy-2018-1_0-pages-62_68.pdf

49. Мельник Л.Г. “Зелена” енергетика як провідна ланка “зеленої” економіки: досвід Європейського Союзу / Л.Г. Мельник, О.І. Карінцева, І.Б. Дегтярьова // Енергоефективність та енергозбереження: економічний, техніко-технологічний та екологічний аспекти: колективна монографія / за заг. ред.

П.М. Макаренка, О.В. Калініченка, В.І. Аранчій. - Полтава: ПП "Астрія", 2019. - С. 85-91. <http://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/74057>

50. Мельник, Л.Г. Соціально-економічний потенціал устійчивого розвитку [Текст] : учебник / Под ред. проф. Л.Г. Мельника (Україна), проф. Л. Хенс (Бельгія). - 2-е изд., стер. - Суми : Университетская книга, 2008. - 1120 с. https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/44621/1/Melnyk_SEP_UR.pdf

51. Мотиваційні механізми дематеріалізаційних та енергоефективних змін національної економіки : монографія / за заг. ред. доктора екон. наук, проф. І. М. Сотник. – Суми : Университетська книга, 2016. – 368 <https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/80197>

52. Основи стійкого розвитку [Текст] : навч. посіб. / За ред. Л.Г. Мельника. - Суми : Университетська книга, 2005. - 654 с. <https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream>

53. Підприємництво, торгівля та біржова діяльність : підручник / за заг. ред. д.е.н., проф. І. М. Сотник, д.е.н., проф. Л. М. Таранюка. – Суми : ВТД «Університетська книга», 2018. – 572 с. <https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/80114>

54. Проривні технології в економіці і бізнесі (досвід ЄС та практика України у світлі III, IV і V промислових революцій) [Електронний ресурс] : навч. посіб. / Л. Г. Мельник, Б. Л. Ковальов, Ю. М. Завдов'єва та ін.; за ред. Л. Г. Мельника та Б. Л. Ковальова. – Суми : СумДУ, 2020. – 180с. <https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/79621>

55. Устойчивое развитие: теория, методология, практика [Текст] : учебник / Под ред. Л.Г. Мельника. - Суми : Университетская книга, 2009. - 1230 с. https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/44445/1/Melnyk_sustainable_development.pdf

56. Тарасенко С.В., Харченко М.О. Практичні аспекти екологоорієнтованого розвитку підприємств на основі формування нематеріальних активів (мова оригіналу - українська) [Текст] / С.В. Тарасенко, М.О. Харченко // Механізм регулювання економіки. — 2009. — № 4, Т. 1. — С. 241-244. <http://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/3539>

57. Харченко М.О., Карінцева О.І., Тарасенко С.В., Дяченко А.В. Промислова політика як фактор у системі управління економічною безпекою регіону з позиції формування екологічних бар'єрів // Управління інноваційною складовою економічної безпеки : монографія у 4-х томах / за ред. д.е.н., професора Прокопенко О.В. (гол. ред.), к.е.н., доцента Школи В.Ю., к.е.н. Щербаченко В.О. Суми: ТОВ «Триторія», 2017. Т. II. С. 229-240 <http://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/66707>

58. Харченко М.О., Карінцева О.І., Тарасенко С.В. Економічна основа векторів дематеріалізації та енергоефективності в процесах розвитку економіки // Мотиваційні механізми дематеріалізаційних та енергоефективних змін національної економіки: монографія; за заг. ред. Доктора екон.наук, проф. І. М.Сотник. Суми: Університетська книга, 2016. С. 33-38 <https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/80197>
59. Харченко М.О., Тарасенко С.В., Дяченко А.В., Юрко Р.Ю. Особливості розвитку ринків в 21 сторіччі: тенденції світу та України // Вісник Сумського державного університету. Серія Економіка. 2017. № 4. С. 115-120. <http://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/68375> 10.21272/ 1817-9215.2017.4-19
60. Харченко М.О., Карінцева О.І., Панченко А.А. Теоретичні підходи до визначення поняття “структура національної економіки” // Вісник Сумського державного університету. Серія Економіка. 2017. № 3. С. 146--154. https://visnyk.fem.sumdu.edu.ua/media/attachments/2020/03/04/_3_2017.pdf
61. Харченко М.О. Управління витратами у системі стратегій "контролю" та "ризик" суб'єкта господарювання [Текст] / О.І. Карінцева, М.О. Харченко, С.В. Тарасенко // Механізм регулювання економіки. – 2016. – № 4. – С. 1-12. <http://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/66359>
62. Харченко М. О. Управління витратами як спосіб оптимізації виробництва [Текст] / М. О. Харченко, О.Ю. Семенко // Економічні проблеми сталого розвитку: матеріали Всеукраїнської науково-технічної конференції студентів, аспірантів і молодих, присвяченої 80-річчю від дня народження професора Олега Балацького, м. Суми, 21-25 квітня 2017 р. / за заг. ред.: Т.А. Васильєвої, Г.О. Швіндіної. – Суми: СумДУ, 2017. – С. 75-76. <http://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/6430>
63. Экономика и бизнес: учебник / под ред. д.э.н., проф. Л. Г. Мельника, д.э.н., доц. А. И. Каринцевой. – Сумы : Университетская книга, 2018. – 608 с. <https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/80201>
64. Экономика развития: учебное пособие / под ред. д.-ра экон. наук, проф. Л. Г. Мельника, канд. экон. наук А. Вик. Кубатко. Сумы : «Университетская книга», 2017. 352 с. https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/80184/1/%d0%adkonomyka_razvytyia.pdf